Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
na 63. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 lipca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

6 lipca br. minister do spraw nadzoru nad wdrażaniem polityki rządu Maciej Berek oraz minister finansów i gospodarki Andrzej Domański przedstawili pakiet zmian w systemie podatkowym w ramach pakietu Deregulacja 2.0. Celem proponowanych zmian jest uproszczenie rozliczeń oraz poprawa relacji między administracją skarbową a podatnikami i przedsiębiorcami. Jedną z propozycji jest zapowiedź wprowadzenia bezpłatnej aplikacji mobilnej do wystawiania e-paragonów, która ma stanowić alternatywę dla kas rejestrujących.

Jednocześnie §4 ust. 1 pkt 1 lit. w rozporządzenia ministra finansów z dnia 17 grudnia 2024 r. w sprawie zwolnień z obowiązku prowadzenia ewidencji sprzedaży przy zastosowaniu kas rejestrujących co do zasady wyłącza sprzedaż przy użyciu urządzeń do automatycznej sprzedaży towarów i usług ze zwolnienia z obowiązku ewidencjonowania, zaś przepis przejściowy zawarty w §8 ust. 4 zwalnia ją z tego obowiązku jedynie do dnia 31 marca 2027 r. Oznacza to, że od 1 kwietnia 2027 r. sprzedaż towarów przy użyciu urządzeń vendingowych ma co do zasady zostać objęta obowiązkiem ewidencjonowania przy zastosowaniu kas rejestrujących.

Państwo nie powinno wymagać od firm inwestowania w obecny model fiskalizacji każdego automatu, skoro samo zapowiedziało nowy, bezpłatny i zasadniczo odmienny model, a jego szczegóły oraz skutki regulacyjne mają dopiero zostać przedstawione. Bezpłatna aplikacja nie oznacza bezpłatnego wdrożenia. Pozostają koszty urządzenia, integracji z automatem i systemem płatności, transmisji danych, instalacji, serwisu oraz utrzymania rozwiązania. Każdy z tych obszarów powinien zostać objęty analizą i współdziałaniem państwa z przedsiębiorcami.

Ministerstwo Finansów nie przedstawiło danych pozwalających określić skalę nadużyć w sprzedaży vendingowej, w szczególności danych o liczbie kontroli, stwierdzonych nieprawidłowościach, nałożonych karach i odzyskanym podatku VAT. Zakupy towarów przeznaczonych do sprzedaży w automatach są co do zasady dokumentowane fakturami, w tym fakturami wystawianymi w Krajowym Systemie e-Faktur, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Według danych branżowych ponad 80% płatności za towary sprzedawane w urządzeniach jest realizowanych elektronicznie, co pozostawia możliwy do zweryfikowania ślad elektroniczny. Udział takich płatności z roku na rok rośnie. Nowe automaty często nie są już wyposażane w system płatności gotówką, co wynika ze zmieniających się preferencji konsumentów.

Średni miesięczny obrót przypadający na jedną maszynę wynosi w Polsce ok. 2 tysięcy 500 zł, a średnia wartość pojedynczej transakcji w automacie to ok. 3,5–5 zł. Wartość rocznej sprzedaży za pośrednictwem urządzeń wynosi ok. 2,5–3 miliardów zł. Z posiadanych informacji wynika, że w Polsce funkcjonuje ok. 100 tysięcy automatów różnych typów i modeli. Koszt zakupu kasy rejestrującej, według ofert przekazywanych przedsiębiorcom, to ok. 1 tysiąca 500 zł za sztukę. Do tego dochodzą koszty obsługi w wysokości 500–600 zł rocznie na każde urządzenie. W przypadku części starszych automatów koszt dostosowania może przewyższać ich wartość lub być niewspółmierny do osiąganych obrotów, co doprowadzi do ich wycofania z eksploatacji.

W związku z powyższym proszę ministra finansów i gospodarki o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy w świetle zapowiedzianego uruchomienia bezpłatnej rządowej aplikacji mobilnej do wystawiania e-paragonów, która ma stanowić alternatywę dla kas rejestrujących, rozważane jest przedłużenie obowiązującego obecnie zwolnienia sprzedaży przy użyciu urządzeń vendingowych z obowiązku ewidencjonowania na kolejny okres, np. 2 lat?

Taki okres pozwoliłby na dopracowanie aplikacji oraz stworzenie mechanizmu jej wdrożenia w firmach prowadzących działalność w tym obszarze. Decyzja taka powinna zostać podjęta niezwłocznie, aby nie narażać przedsiębiorców różnych branż, w tym operatorów vendingowych i producentów kas rejestrujących, na koszty inwestycji, które mogą okazać się zbędne. Nie można dopuścić do sytuacji, w której najpierw

branża vendingowa zainwestuje w dostosowanie każdego automatu do obecnego modelu, a następnie minister finansów i gospodarki wdroży w ramach Deregulacji 2.0 inne rozwiązanie.

2. Jeśli nie jest planowane wydłużenie okresu zwolnienia z obowiązku fiskalizacji sprzedaży vendingowej, to jakie racje przemawiają za utrzymaniem od 1 kwietnia 2027 r. obowiązku wyposażenia każdego automatu w odrębną kasę rejestrującą – sprzętową albo mającą postać oprogramowania – w świetle przytoczonych danych?

3. Czy Ministerstwo Finansów dysponuje analizą kosztów i korzyści dla budżetu państwa wynikających z utrzymania obowiązku fiskalizacji po 1 kwietnia 2027 r., obejmującą spodziewane korzyści dla budżetu oraz ewentualne straty związane z wycofaniem starszych urządzeń vendingowych, w przypadku których montaż kas rejestrujących będzie nieopłacalny, w tym ich liczbę i wartość utraconej sprzedaży?

Kazimierz Kleina
senator RP